

Κωνσταντάτου Ελένη

Ευρωπαϊκή καμπάνια «Κάνει τη διαφορά» στην ενδοσχολική βία

Ενας στους τρεις μαθητές, κυρίως αγόρια, θύματα bullying μέσα κι έξω από το σχολείο

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 29/01/2013 17:44

Εφ. ΤΟ ΒΗΜΑ

Το φαινόμενο του ενδοσχολικού εκφοβισμού μπήκε στο στόχαστρο και η ενημέρωση αποτελεί πρώτο θέμα. Η άνιση σχέση δύναμης-αδυναμίας ανάμεσα στο θύμα και στον θύτη, τα ενδοοικογενειακά και τα οικονομικά προβλήματα, η αποστασιοποίηση των εκπαιδευτικών, η συνεχόμενη είσοδος παιδιών στο Διαδίκτυο σε συνδυασμό με την έλλειψη σωστής ενημέρωσης εντείνουν την ανάπτυξη της βίας αυτού του είδους.

Για να αντιμετωπιστούν αντίστοιχα φαινόμενα, έξι μη κυβερνητικές οργανώσεις από την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Βουλγαρία, την Εσθονία, τη Λεττονία και τη Λιθουανία, με συντονιστή το «Χαμόγελο του Παιδιού» προχώρησαν στη δημιουργία της ευρωπαϊκής εκστρατείας κατά του Σχολικού Εκφοβισμού με το σύνθημα: **«Κάνε τη διαφορά. Μίλα τώρα».**

«Ηρθε η στιγμή να θέσουμε εαυτούς στη διάθεση των παιδιών και κάτω από θεσμικές ομπρέλες. Η ευρωπαϊκή καμπάνια δεν είναι άλλη μια διαφημιστική εκστρατεία. Αποτελεί ένα μήνυμα ενημέρωσης, αφύπνισης, κινητοποίησης» δήλωσε ο πρόεδρος του «Χαμόγελου» κ. **Κώστας Γιαννόπουλος** σε σχετική συνέντευξη Τύπου.

Τέταρτη η Ελλάδα στον σχολικό εκφοβισμό

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποίησε το «Χαμόγελο του Παιδιού» σε 16.227 μαθητές από έξι ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Ιταλία, Βουλγαρία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία) ένας στους τρεις μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει πέσει θύμα σχολικού εκφοβισμού, ενώ ένας στους δύο μαθητές γίνεται μάρτυρας τέτοιων περιστατικών.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην τέταρτη θέση στα περιστατικά σχολικού εκφοβισμού με ποσοστό 31,98%, ενώ πρώτη είναι η Λιθουανία σε ποσοστό 51,65%, δεύτερη η Εσθονία με 50,20%, τρίτη η Βουλγαρία με 34,66%, πέμπτη η Λετονία με 25,21% και έκτη η Ιταλία με 15,09%.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα στην Ελλάδα, ερωτήθηκαν 4.999 μαθητές από 167 σχολεία στην επικράτεια της χώρας, με τα αγόρια να κατέχουν την πρώτη θέση

θυματοποίησης σε ποσοστό 34,20% ενώ τα κορίτσια πέφτουν θύματα βίας σε ποσοστό 20,71%.

Το 35,38% των παιδιών δήλωσε ότι τέτοιου είδους πράξεις γίνονται μέσα και έξω απ' το σχολείο. Το 24,4% απάντησε ότι η επίθεση που δέχθηκε ήταν μέσα στη σχολική αίθουσα, ενώ το 21,84% δέχθηκε επίθεση στο πάρκο ή στη γειτονιά του.

Σχετικά με τις μορφές που λαμβάνει ο σχολικός εκφοβισμός η πλειονότητα των παιδιών απάντησε πως η συνηθέστερη μορφή είναι η χρήση κοροϊδευτικών ονομάτων (60,69%), ακολουθούν τα σπρωξίματα/χτυπήματα (45,39%), ενώ έπονται τα πειράγματα λόγω της εξωτερικής εμφάνισης με ποσοστό 36,3%.

Εκτός από τα περιστατικά βίας μέσα στο σχολικό περιβάλλον, συνεχώς αυξάνονται τα περιστατικά εκφοβισμού και μέσω Διαδικτύου (cyber bullying) με το ποσοστό των παιδιών να αγγίζει το 20,93%. Συνηθέστερη μορφή είναι η χρήση κινητών τηλεφώνων, όπου η ανάρτηση εξευτελιστικών φωτογραφιών στο Διαδίκτυο έλαβε 14,26% και η διάδοση εξευτελιστικών φωτογραφιών μέσω κινητών 12,82%.

Ευρωπαϊκή συνάντηση στην Αθήνα

Η παρουσίαση της καμπάνιας συνδυάζεται με την πραγματοποίηση στην Αθήνα της πρώτης συνάντησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου ενάντια στον Σχολικό εκφοβισμό, την οποία συντονίζει «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και συμμετέχουν 17 ΜΚΟ από συνολικά 12 ευρωπαϊκά κράτη.

Η ευρωπαϊκή καμπάνια στοχεύει στην έρευνα των σύγχρονων μορφών του φαινομένου, στην προώθηση της άμεσης συμμετοχής των μαθητών στην αντιμετώπισή του, κυρίως στην αναβάθμιση του ρόλου των εκπαιδευτικών ως προς την αναγνώριση και τη διαχείριση του φαινομένου, αλλά και στην ανάπτυξη στρατηγικής ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τις αιτίες και τις συνέπειές του.

«*Η εμφάνιση του ανησυχητικού αυτού φαινομένου είναι δεδομένη και στη χώρα μας. Δυστυχώς μέχρι σήμερα η πρόληψη ήταν στο περιθώριο. Αυτό που οφείλουμε όλοι να κάνουμε, πολιτεία, εκπαιδευτική κοινότητα και γονείς, είναι να ανατρέψουμε την αδράνεια και την ανοχή» δήλωσε ο υφυπουργός Παιδείας κ. **Θεόδωρος Παπαθεοδώρου** και συμπλήρωσε: «*Για μας προτεραιότητα είναι η αλλαγή της εκπαιδευτικής πολιτικής σε σχέση με την πρόληψη του φαινομένου και για τον λόγο αυτό το υπουργείο Παιδείας προχώρησε στη δημιουργία Παρατηρητηρίου Πρόληψης της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού».**

«*Οι μαθητές φαίνεται να κατανοούν σε ικανοποιητικό βαθμό την έννοια του σχολικού εκφοβισμού (bullying), χωρίς να έχουν ξεκαθαρίσει πλήρως τις βασικές*

*προϊόποθέσεις, της επανάληψης και της διάρκειας που απαιτούνται για να χαρακτηριστεί μια πράξη ως τέτοια»δήλωσε η κυρία **Χαρά Γροσδάνη**, κοινωνική λειτουργός του «Χαμόγελου».*

Ποιοι ασκούν και ποιοι υφίστανται bullying

Βασικό χαρακτηριστικό των παιδιών - θυμάτων είναι η αδυναμία να προστατεύσουν και να υπερασπιστούν τον ίδιο τους τον εαυτό, καθώς αισθάνονται ανυπεράσπιστα εξαιτίας της οικονομικής και συναισθηματικής ανασφάλειας του οικογενειακού τους περιβάλλοντος. Ενώ σ' ένα δεύτερο επίπεδο θύματα πέφτουν παιδιά εξαιτίας της εθνικότητας, της εξωτερικής τους εμφάνισης, της σωματικής ανεπάρκειας, των σεξουαλικών προτιμήσεων κ.ά.

Τα παιδιά που κυρίως ασκούν βία σε συμμαθητές τους (30,20%) είναι άτομα με ενδοοικογενειακά προβλήματα και με μειωμένη σχολική επίδοση, τα οποία στην προσπάθειά τους να μη φαίνονται κατώτερα καταφεύγουν στη σωματική και λεκτική βία απέναντι σε συμμαθητές τους.

Σημαντική είναι και η στάση των μαρτύρων - παρατηρητών τέτοιου είδους περιστατικών, καθώς επιλέγουν στην πλειοψηφία τους να βοηθήσουν το θύμα, χωρίς να λείπουν βέβαια και οι περιπτώσεις εκείνες που αγνοούν το περιστατικό είτε γιατί φοβούνται τις συνέπειες είτε γιατί δεν ξέρουν πώς να παρέμβουν.

Τα παιδιά ζητούν επιπλέον ενημέρωση

Αυτό στο οποίο καταλήγουν όλα τα παιδιά είναι η ανάγκη για επιπλέον ενημέρωση μέσω του σχολείου και με τη διεξαγωγή συζητήσεων, ειδικά από χώρες όπου το φαινόμενο του bullying βρίσκεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα (Ελλάδα, Ιταλία, Βουλγαρία).

Ζητούν δηλαδή την ενδυνάμωση του ρόλου των εκπαιδευτικών, αφού οι καθηγητές τους παρεμβαίνουν σε μεγάλο ποσοστό στα περιστατικά, αλλά συχνά δεν γνωρίζουν τον τρόπο παρέμβασης, γι' αυτό και πρέπει να ενημερωθούν πιο αναλυτικά.

*«Παρ' όλο που τα φαινόμενα του σχολικού εκφοβισμού γίνονται μέσα στο σχολείο, οι μαθητές δηλώνουν περισσότερη ασφάλεια εκεί, σε αντιδιαστολή με το εξωτερικό περιβάλλον» υπογράμμισε η κυρία **Τζένη Βαρβαγιάννη**, υπεύθυνη επικοινωνίας του «Χαμόγελου του Παιδιού».*

Χρήσιμες πληροφορίες και διαδραστική ιστορία

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερωθούν περαιτέρω μέσω του **διαδικτυακού τόπου της καμπάνιας** (www.antibullying.eu), όπου θα

βρουν χρήσιμες πληροφορίες στην ψηφιακή βιβλιοθήκη αλλά και το συνολικό κείμενο της έρευνας που διενεργήθηκε στις έξι ευρωπαϊκές χώρες.

Παράλληλα στο πλαίσιο της καμπάνιας δημιουργήθηκε ένα **διαδραστικό εκπαιδευτικό εργαλείο** στο οποίο παρουσιάζονται δύο ιστορίες εκφοβισμού στο περιβάλλον του σχολείου και του Διαδικτύου από παιδιά της θεατρικής ομάδας «Εργαστήρι Θεάτρου Πόρτας Ξένιας Καλογεροπούλου».

«Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να παρέμβει στην εξέλιξη της κάθε ιστορίας και να δει τα συναισθήματα του παιδιού-θύματος, τον τρόπο σκέψης του παιδιού-θύτη και την οπτική γωνία του παιδιού-παρατηρητή» υπογράμμισε ο κ. **Στέφανος Αλεβίζος**, ψυχολόγος του «Χαμόγελου του Παιδιού».

Το εκπαιδευτικό αυτό εργαλείο σε συνδυασμό με το συνοδευτικό εγχειρίδιο δημιουργήθηκε για χρήση από τις μαθητικές κοινότητες με στόχο οι ιστορίες αυτές να αποτελέσουν αφορμή για συζήτηση μέσα στην τάξη γύρω από τα θέματα του σχολικού εκφοβισμού.

Στο πλαίσιο του προγράμματος για τον ενδοσχολικό εκφοβισμό δημιουργήθηκε και ο διαδικτυακός τόπος www.yousmile.gr για την επικοινωνία των παιδιών μεταξύ τους. Επίσης λειτουργεί και ο τετραφήφιος αριθμός 1056, όπου μπορούν να απευθύνονται παιδιά που αντιμετωπίζουν τέτοιουν είδος βία.

«Το έργο υλοποιείται τα τελευταία δύο χρόνια και ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 189.278 ευρώ, το μεγαλύτερο ποσοστό του οποίου καλύφθηκε από το κοινοτικό πρόγραμμα Daphne III» υπογράμμισε ο κ. **Νίκος Ανδρεόπουλος**, υπεύθυνος του τμήματος Προγραμμάτων και Έργων του «Χαμόγελου του Παιδιού» και τόνισε: «Η πρόληψη δεν κοστίζει τελικά, στην περίπτωση που γίνεται σωστά».

Να υπενθυμίσουμε ότι πριν από λίγες μέρες υπογράφηκε από 383 ευρωβουλευτές η πρωτοβουλία του έλληνα ευρωβουλευτή κ. **Γιώργου Κουμουτσάκου** για την υιοθέτηση «Ευρωπαϊκής Ημέρας κατά του ενδοσχολικού εκφοβισμού».